
OBSAH

PŘEDMLUVA AUTORA K ČESKÉMU VYDÁNÍ	5
ÚVOD	7
1/ FAKTORY VÝVOJE A DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ	9
Dědičnost	9
Choroby	13
Povaha	16
Nepříznivé tělesné vlivy	18
Prostředí	19
Rodina a duševní zdraví	20
<i>Nekompletní rodina</i>	22
<i>Vztahy mezi rodiči a dětmi</i>	25
<i>Výchova a duševní zdraví</i>	27
<i>Rodinná atmosféra</i>	32
<i>Sourozenci</i>	33
<i>Jedináček</i>	35
Dětský kolektiv	39
2/ PSYCHOHYGIENA DĚTSKÉHO VĚKU	41
Duševní vývoj a duševní zdraví	42
Péče o dítě a psychohygiena	42
Útlé děství	44
Předškolní věk	51
3/ PROBLÉMY PSYCHOHYGIENY DĚTSKÉHO VĚKU	55
Nechutenství (anorexie)	56
Problém leváků	58
Zvracení a dumláni prstů	59
Poruchy usínání	60
Lekavost	61
Dávání předmětů do úst	62
Pomočování (enuresis)	62
Koktavost (balbuties)	65
Noční děs (pavor nocturnus)	67
Dětská neposlušnost	68
Vzdorovité, zlostné a agresívni dítě	72

Strach 75

Žárlivost, závist 78

Jesle, mateřské školy, hospitalismus 81

Co je hospitalismus 82

Následky psychické deprivace 84

Příčiny hospitalismu u dětí 88

Hospitalismus a psychohygiena 90

4/ PSYCHOHYGIENA ŠKOLNÍHO VĚKU 95

Duševní vývoj a duševní zdraví 95

Psychohygiena a vyučovací proces 102

Hygiena učení a vyučovacího procesu 103

Přetěžování a únavu 105

Škola jako pracovní prostředí 111

Hygiena zkoušky 114

Hygiena mimoškolní práce dítěte 115

5/ PROBLÉMY PSYCHOHYGIENY ŠKOLNÍHO VĚKU 117

Komplex méněcennosti 119

Dítě nemá smysl pro cenu peněz 123

Lhaní 125

„Neposednost“ a jiné projevy dětské vznětlivosti 129

Dítě má ve škole špatný prospěch 134

Chození za školu 137

Ostýchavost a uzavřenost 139

Tiky 140

6/ PSYCHOHYGIENA PUBERTY A ADOLESCENCE 143

Duševní vývoj a duševní zdraví 144

Psychohygiena dospívání 150

Sebevýchova a sebekritika 151

Výchovné problémy 153

Práce a duševní zdraví 154

Práce, osobnost vedoucího a duševní zdraví 158

Hygiena práce 166

Autogenní trénink 170

Sport a duševní zdraví 173

Intermezzo o umění a duševním zdraví 181

Psychohygiena a sexualita 185

Sexuální zvědavost 187

Kdy začít sexuálně žít 190

7/ PROBLÉMY PSYCHOHYGIENY PUBERTY A ADOLES-CENCE 196

Předčasný pohlavní styk a nové formy prostituce 198

Toulavost a útěky z domova 208

- Krátká láska (l'amour bref) 211
Delikventi neboli „mravně narušená mládež“ 217
    Nové formy juvenilní delikvence 224
    Cesty nápravy 226
    „*Léčba "delikvence* 229
- 8/ PSYCHOHYGIENA DOSPĚLÉHO VĚKU 233
Psychohygienické aspekty práce a pracovního prostředí 234
Duševní zdraví a pracovní prostředí 238
    Člověk v monotonním prostředí; světlo, barva a krása 238
    Hluk a zdraví 242
    Pracovní prostředí a administrativní proces 245
Únava a odpočinek 248
    Jak čelit únavě 250
Spánek a duševní hygiena 251
    Poruchy spánku 255
    Noční směny 257
    Aktivní odpočinek 258
Práce a volný čas 260
Duševní zdraví a režim dne pracující ženy 266
Člověk a civilizace 274
    Paradoxy civilizace 283
Programové hubnutí neboli „bud fit“ 293
    Metoda „JP“ 298
    Remedium universale 304
    Index zdatnosti 307
Manželství a rodina 311
    Kdy uzavírat manželství 319
Manželství a sexualita 320
    Umění milovat 325
    Variace sexuálního styku 328
    Milostná předehra 330
    Orgasmus a prodloužený pohlavní akt 333
    Dynamika mezipohlavních vztahů 337
    Láska a zdraví 341
    Sexualita a stárnutí 342
- 9/ PROBLÉMY PSYCHOHYGIENY DOSPĚLÉHO VĚKU 348
Duševní zdraví a neurózy 349
Strach z nemoci a neuróza 352
Prevence a léčba neuróz 357
Psychohygiena a psychopati 359
Psychohygiena a psychózy 362
Alkoholismus 365

10/ PSYCHOHYGIENA STÁRNUTÍ	375
O podstatě stárnutí	378
Prodloužení života	383
Problém adaptace ve stáří	384
Zásady psychohygieny ve stáří	388
11/ O CHOROBÁCH Z ADAPTACE (civilizační choroby)	404
Psychický stress a vysoký krevní tlak	412
Psychohygiena a arterioskleróza	420
Stress a srdeční infarkt	422
Náhlé mozkové cévní příhody (Infarkt mozku a mozkové krvácení)	426
Psychohygiena a vředová choroba	427
Psychohygiena a choroby střevního traktu	430
Psychohygiena v prevenci chorob z adaptace	431
12/ DUŠEVNÍ ZDRAVÍ A NEMOCNÝ ČLOVĚK	440
LITERATURA	452
VĚCNÝ REJSTŘÍK	461